

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Кафедра французької філології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної
роботи

професор Хмарський В.М.

" 31 " 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перекладацька практика

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша - французька

Факультет романо-германської філології

2020 – 2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни "Перекладацька практика".

Розробники:

Коккіна Л.Р., к. філол. н., доцент, доцент кафедри французької філології

Марінашвілі М.Д., к. філол. н., доцент, завідувач кафедри французької філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької філології

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Марінашвілі М.Д.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

Голова НМК Телецька Т.В.

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 1 змістових модулів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно): перша – французька Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		4-й	-й
		<i>Семестр</i>	
		8-й	-й
		<i>Лекції</i>	
		год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
			год.
		<i>Лабораторні</i>	
			год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		90 год.	год.
Форма підсумкового контролю: <i>Диференційований залік</i>			

2. Мета та завдання практики

Перекладацька практика є обов'язковим компонентом програми професійної підготовки бакалавра спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька. Перекладацька практика є однією з форм організації навчального процесу, яка спрямована на набуття здобувачами вищої освіти ступеня бакалавра умінь і навичок перекладацької діяльності і дозволяє поєднати теоретичну підготовку студентів з їхньою практичною перекладацькою діяльністю.

Метою навчальної дисципліни «Перекладацька практика» є: застосування у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу, усвідомлення професійної значущості цих знань, виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності; оволодіння сучасними формами, засобами, технологіями перекладацької діяльності при роботі з різними типами текстів; розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

Перед здобувачами вищої освіти під час перекладацької практики визначені такі **завдання**:

- вдосконалити навички активного володіння всіма засобами мови оригіналу та перекладу;
- розвинути у здобувачів вищої освіти практичних вмінь і навичок письмового перекладу текстів різних функціональних стилів та жанрів;
- закріпити навички вірного розуміння суті повідомлюваного за рахунок виконання доперекладацького аналізу;
- набути вмінь та навичок адекватного відтворення оригіналу, тобто створення такого перекладу, який здатний служити заміником тексту оригіналу;
- розвинути навички подолання діалектичних суперечностей між адекватним та повним відтворенням оригіналу і неприпустимістю порушення норм мови перекладу.

Перекладацька практика спрямована на формування елементів таких **компетентностей**:

а) загальних (ЗК):

- ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.
- ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.
- ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

б) спеціальних (СК):

- СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії французької мови.
- СК04. Здатність аналізувати соціальні різновиди французької та англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку та англійську мови в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та усного і письмового фахового перекладу з французької мови українською, з української мови французькою.

СК08. Здатність вільно і усвідомлено оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів французькою та англійською мовами.

СК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, спеціальний філологічний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.

СК 12. Здатність до організації ділової комунікації французькою, англійською та українською мовами.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

ПР 06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПР 10. Знати норми літературної української, французької та англійської мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПР 14. Використовувати французьку та англійську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПР 18. Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі романської філології, перекладу, викладання іноземних мов та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

3. Організація перекладацької практики

Базою перекладацької практики є факультет романо-германської філології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, кафедра французької філології. Здобувачі вищої освіти ступеня бакалавра проходять перекладацьку практику у 8-му семестрі. Тривалість практики – 2 тижні.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра. Керівниками практики є досвідчені викладачі кафедри.

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення перекладацької практики, є:

- призначення керівників практики;
- складання тематики індивідуальних завдань;
- підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики.

Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність студентів і керівників практики, є робоча програма практики.

Кафедра французької філології, яка забезпечує безпосереднє керівництво перекладацькою практикою здобувачів вищої освіти, здійснює такі заходи:

- розробляє програму практики і при необхідності доопрацьовує її, але не рідше, ніж один раз на три роки;
- здійснює розподіл студентів за керівниками;
- організовує проведення настановчих зборів студентів з питань перекладацької практики за участю керівників практики;
- здійснює загальне керівництво і контроль за проходженням практики;
- повідомляє здобувачів вищої освіти про систему звітності з перекладацької практики;
- обговорює підсумки та аналізує виконання програми перекладацької практики на засіданні кафедри.

Керівник перекладацької практики:

- бере участь у настановчому інструктажі здобувачів вищої освіти (перед початком практики) і є присутнім під час захисту звіту здобувачів вищої освіти про проходження практики на засіданні кафедри;
- здійснює контроль за виконанням здобувачем вищої освіти програми перекладацької практики та термінами її проведення;
- надає практикантам допомогу у разі виникнення проблем на етапах доперекладацького аналізу, безпосередньо перекладу;
- перевіряє переклад у повному обсязі, висловлює зауваження і оцінює перекладацьку практику на основі звітної документації;
- перевіряє наявність, правильність оформлення та якість складання звітної документації, ставить оцінку за кожен складову звітних матеріалів;
- готує відгук про проходження здобувачем практики, ставить загальну оцінку за перекладацьку практику.
- на засіданнях кафедри доповідає про стан проходження, а також про підсумки перекладацької практики.

Здобувач вищої освіти при проходженні перекладацької практики має право:

- консультуватися з керівниками практики з усіх питань проходження перекладацької практики.
- користуватися ресурсами, обладнанням та документацією кафедри, які необхідні для забезпечення якісної виробничої діяльності здобувача-практиканта.
- отримати повну інформацію стосовно етапності звітування, форми звітності, терміну подачі звітної документації та критеріїв оцінювання практики.
- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення перекладацької практики.

Здобувачі вищої освіти при проходженні перекладацької практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики індивідуальне завдання та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- дотримуватися графіку проходження практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з перекладацької практики.

4. Зміст перекладацької практики

Перекладацька практика здійснюється у вигляді письмового перекладу художнього, публіцистичного, наукового тексту з лінгвістичної проблематики та їх доперекладацького аналізу. Протягом перекладацької практики здобувачі самостійно виконують письмові переклади текстів з основної іноземної (французької) державною мовою, використовуючи різноманітні інформаційні джерела (друковані та електронні словники, енциклопедії, ресурси мережі Інтернет) та програми автоматизованого перекладу.

Процедура проходження практики складається з таких етапів (види роботи на кожному етапі практики наведено у таблиці 4.1):

- підготовчий етап;
- виконання доперекладацького аналізу тексту;
- переклад текстів і складання вокабуляру (Vocabulaire) до кожного тексту;
- підготовка звіту про проходження практики;
- захист звіту.

Таблиця 4.1

Етапи перекладацької практики

№ п/п	Етапи практики	Види роботи під час практики
1.	Підготовчий етап	Участь у настановчому інструктажі, ознайомлення з програмою практики та необхідними навчально-методичними матеріалами. Розподіл індивідуальних завдань.
2.	Доперекладацький аналіз тексту	Визначення типу, жанру, тематики, функціонально-стилістичних характеристик тексту і т.д. (детальніше див. 4.1)
3.	Переклад тексту	Виконання письмового перекладу текстів і укладання вокабуляру до кожного тексту
4.	Завершальний етап	Оформлення письмового звіту: ксерокопії тексту оригіналу, переклади, доперекладацький аналіз. Захист результатів практики на засіданні кафедри

I. Доперекладацький аналіз

Завдання 1. Описати текст оригіналу, надати інформацію щодо джерела тексту, його автора, соціально-культурних характеристик тексту та його мети.

Завдання 2. Визначити жанр, тематику та функціонально-стилістичну характеристику тексту та відповідну перекладацьку стратегію для подолання перекладацьких труднощів.

Завдання 3. Визначити тип тексту, залежно від домінуючого типу інформації (когнітивної, емоційної, оперативної, змішаної) та цілі (дескриптивний, аргументативний, спонукальний, наративний).

Завдання 4. Визначити формальні характеристики текстів оригіналу:

- Формальна структура тексту. Внутрішні заголовки та їх функції. Загальна логіка будови тексту

- Засоби творення когезії (формальної зв'язності) тексту

Завдання 5. Визначити мовні особливості тексту оригіналу:

- Фонологічні особливості тексту
- Морфологічні та синтаксичні особливості тексту
- Лексичні особливості тексту (терміни, реалії, неологізми)

II. Переклад тексту і редагування перекладу

Завдання 6. Здійснити письмовий переклад тексту.

Завдання 7. Виконати постперекладацький аналіз (редагування перекладів).

Завдання 8. Скласти вокабуляр до кожного тексту.

При перевірці завдання оцінюється вміння:

- здійснювати доперекладацький аналіз письмового тексту;
- виконувати переклад із дотриманням граматичних, синтаксичних, стилістичних норм мови перекладу;
- використовувати перекладацькі трансформації, необхідні для якісного перекладу;
- критично оцінювати здійснений переклад, з метою самовдосконалення.

За результатами практики на кафедрі подаються звіт (зразок оформлення титульного аркушу наведено у Додатку А), який містить:

1. Оригінал та письмовий переклад художнього тексту (0,3 авт. арк.).
2. Оригінал та письмовий переклад суспільно-публіцистичного тексту (0,1 авт. арк.).
3. Оригінал та письмовий переклад наукового тексту (0,1 авт. арк.).
4. Надрукований доперекладацький аналіз, що передує кожному з текстів, які перекладалися.

Технічні вимоги до оформлення тексту:

- шрифт – Times New Roman;
- кегль – 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- абзац – 1,25 см;
- береги: ліворуч, угорі, знизу – 2 см, праворуч – 1 см;
- обов'язкове розрізнення знаків дефіс (-) та тире (–);
- використання лапок формату «».

Переклади слід оформити у вигляді таблиці (без виділення рамок таблиці), навівши текст оригіналу у лівому стовпчику, а переклад – у правому:

Оригінал

Переклад

До звіту додається відгук керівника практики (зразок відгуку див. в Додатку Б).

На засіданні кафедри проводиться захист та обговорення звіту практиканта. При захисті оцінюється: здатність відповідати на запитання та зауваження; оформлення виконаних завдань згідно вимог. Крім того, заслуховується відгук керівника практики, і за сукупністю всіх факторів виставляється оцінка з перекладацької практики.

Програма практики

Змістовий модуль 1. Організаційний етап

Тема 1. Організаційні збори та інструктаж. Затвердження графіку проходження практики. Розподіл індивідуальних завдань.

Змістовий модуль 2. Виконання перекладів та аналізу

Тема 2. Доперекладацький аналіз текстів.

Тема 3. Переклад текстів і укладання вокабуляру.

Змістовий модуль 3. Завершальний етап

Тема 4. Підготовка звіту про проходження практики.

Тема 5. Обговорення результатів практики.

4. Структура практики

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього о	у тому числі				Усього о	у тому числі			
		л	п	інд	ср		л	п	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Організаційний етап										
Тема 1. Організаційні збори. Інструктаж. Затвердження графіку проходження практики. Розподіл індивідуальних завдань.	2				2					
Всього за змістовим модулем 1	2				2					
Змістовий модуль 2. Виконання перекладів та аналізу										
Тема 2. Доперекладацький аналіз текстів	10				10					
Тема 3. Переклад текстів і укладання вокабуляру.	70				70					
Всього за змістовим модулем 2	80				80					
Змістовий модуль 3. Завершальний етап										
Тема 4. Підготовка звіту про проходження практики.	6				6					
Тема 5. Обговорення результатів практики	2				2					
Всього за змістовим модулем 3	8				8					
Усього годин	90				90					

5. Методи навчання

Загальний інструктаж, консультації, обговорення найскладніших питань, аналіз тексту оригіналу і перекладу, виконання письмових перекладів текстів (фрагментів текстів) різних функціональних стилів та жанрів, редагування власних перекладів, самоаналіз.

6. Методи контролю

Поточний контроль: контроль виконання окремих етапів перекладацької практики керівником практики.

Підсумковий контроль: перевірка завершеного та відредагованого перекладу і доперекладацького аналізу (зміст та дотримання технічних вимог до оформлення).

7. Розподіл балів, які отримують студенти

За перекладацьку практику студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожний змістовий модуль. Захист перекладацької практики також оцінюється за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний контроль				Підсумковий контроль (захист)	Фінальна оцінка
Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			
T2	T3	T4	T5	100	100
100	100	100	100		

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	відмінно	Переклад подано у докінченому та відредагованому вигляді. Здійснений переклад: повністю відтворює денотативні, конотативні, прагматичні та стилістичні аспекти першотвору. Здобувач вищої освіти здійснив доперекладацький аналіз в повному обсязі і здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Вокабуляр є повним. Звітна документація подана у встановлені терміни.
85–89	B	добре	Переклад подано у докінченому та відредагованому вигляді. Здійснений переклад: повністю відтворює денотативні, конотативні, прагматичні аспекти першотвору, проте містить незначні мовні огріхи і порушує стилістичний реєстр тексту оригіналу. Здобувач вищої освіти вміє здійснювати доперекладацький аналіз і здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Звітна документація подана у встановлені терміни. Вокабуляр є повним. Порушені терміни подачі звітної документації.
75–84	C	добре	Переклад подано у докінченому та відредагованому вигляді. Здійснений переклад: повністю відтворює денотативні, конотативні, прагматичні аспекти першотвору, проте містить мовні огріхи і порушує стилістичний реєстр тексту оригіналу. Здобувач вищої освіти в цілому вміє здійснювати доперекладацький аналіз і здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Вокабуляр є достатньо повним. Порушені терміни подачі звітної документації.
70–74	D	задовільно	Здійснений переклад відтворює денотативні та конотативні аспекти першотвору, проте не відтворює стилістичні та прагматичні аспекти; містить значні мовні огріхи. Доперекладацький аналіз здійснено не в повному обсязі. Здобувач вищої освіти в цілому здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Вокабуляр є достатньо повним. Звітна документація подана з порушенням

			встановлених термінів.
60–69	E	задовільно	Здійснений переклад відтворює денотативний аспект першотвору, проте не відтворює конотативні, прагматичні та стилістичні аспекти; містить значні мовні огріхи. Доперекладацький аналіз здійснено не в повному обсязі. Здобувач вищої освіти не здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Вокабуляр є достатньо повним. Звітна документація подана з порушенням встановлених термінів.
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здійснений переклад не в повному обсязі відтворює денотативні, конотативні, прагматичні та стилістичні аспекти першотвору, містить значні мовні огріхи. Доперекладацький аналіз здійснено не в повному обсязі. Здобувач вищої освіти не здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Вокабуляр не є повним. Звітна документація подана з порушенням встановлених термінів.
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здійснений переклад не відтворює денотативні, конотативні, прагматичні та стилістичні аспекти першотвору, містить значні мовні огріхи. Доперекладацький аналіз не здійснено. Вокабуляр не є повним. Звітна документація подана з порушенням встановлених термінів.

8. Рекомендована література

Основна

1. Гудманян А.Г., Сітко А.В., Єнчева Г.Г. Основи перекладознавства: навч. посіб. для студентів спец. 035 «Філологія» Вінниця : Нова Книга, 2020. 351 с.
2. Максимов С.Є. Перекладацький аналіз тексту у світлі дискурс-аналізу. *Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. Серія Філологія. Педагогіка. Психологія.* 2017. Вип. 34. С. 124-127.
3. Чередниченко О.І. Переклад – Культура – Ідентичність. Київ: Видавець Заславський О.Ю., 2017. 224 с.
4. Чередниченко О.І., Коваль Я.Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. Київ: Либідь, 1995. 320 с. (французькою. мовою)

Додаткова

1. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. Вінниця: Нова Книга, 2008. 512 с.
2. Литвин І.М. Перекладознавство: науковий посібник. Черкаси: Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. 288 с.
3. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. Київ: Либідь, 2007. 248 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://dictionnaire.lerobert.com>
2. <https://www.larousse.fr>
3. <http://sum.in.ua/>
4. <https://webtran.com.ua/francuzko-ukrajinsky-perekladac/>

Зразок оформлення титульного аркушу звіту з перекладацької практики

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет романо-германської філології

Кафедра французької філології

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно): перша – французька

Курс __4-й__, група _____

Одеса 20__

*Зразок Відгуку керівника практики***ВІДГУК**

керівника практики про проходження перекладацької практики студента(ки) 4 курсу, групи _____ спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Програма перекладацької практики виконана в повному / неповному обсязі.
 Календарний графік проходження практики не порушувався / порушувався.
 Звіт документи з перекладацької практики оформлені належним / неналежним чином, із значними / незначними зауваженнями і своєчасно / несвоєчасно представлені на кафедрі французької філології.

На підставі наданого звіту з практики студенту(ці) _____ перекладацьку практику рекомендую зарахувати / не зараховувати.

Рекомендована оцінка: _____
 (за національною шкалою) (кількість балів) (оцінка ECTS)

Керівник практики _____
 (підпис) (ПІБ)

«_____» _____ 20____ р.